

[Voigt]

Forslag til folketingsbeslutning om afsoningsforhold for narkoforhandlere. (Dødens købmænd).

(Beslutningsforslag nr. B 48).

Jeg skal i øvrigt henvise til beslutningsforslagets tekst og de bemærkninger, der ledsager dette.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Regulering af arbejdsløshedsdagpenge og efterløn, feriedagpengeordning, forhøjelse af ventetiden for ret til dagpenge, smidiggørelse af arbejdsformidlingen, arbejdsgiverbetaling m.v.).

(Lovforslag nr. L 42. Fremsat 21/10 80. Første behandling 23/10 80. Betænkning 19/11 80).

Der var stillet 37 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Kaj Poulsen (S):

Jeg skal kort meddele vor stilling til de ændringsforslag, som er stillet. Der er efter vores opfattelse stillet ændringsforslag, som indebærer lidt overbud til højre og lidt overbud til venstre, og det vil vi naturligvis stemme imod.

Hans Jørgen Holm (V):

Med den ændring af reguleringsordningen for dagpengenes maksimumssats, der er til behandling, vil vi inden for et års tid have haft tre forskellige reguleringsmetoder. Man skal næppe være ret meget spåmand for at forudsige, at det, regeringspartiet og de tre støttepartier nu forsøger at gennemføre, heller ikke er den endelige form. Den får måske heller ikke lov til at virke mere end et års tid.

Med den reguleringsordning, som venstre og de konservative har foreslået i vore ændringsforslag, vil dagpengenes maksimumssats blive reguleret med dyrtidsregulering, og folketingsrådet vil have ansvaret for den yderligere justering af maksimumssatsen – det vil vel typisk være i forbindelse med f.eks. overenskomstfornyelser.

Jeg ser, at arbejdsministeren både i et svar til udvalget og i Berlingske Tidende hævder, at der ikke er nogen sammenhæng – eller i hvert fald kun en sammenhæng for marginale grupper – mellem stigningen i dagpenge-satsen og de senere rejste lønkrav. Det er ikke særlig veldokumenteret i arbejdsministerens artikel og i svaret til udvalget, og derfor vil det måske være rigtigt, om vi fik den påstand efterprøvet, f.eks. i en analyse foretaget af det økonomiske råd, eventuelt suppleret med en interviewundersøgelse.

Jeg skal om de øvrige ændringsforslag sige, at vi har stillet et ændringsforslag sammen med de konservative om ikrafttrædelsen, sådan at lovforslaget får virkning fra dets vedtagelse og ikke fra dets fremsættelsestidspunkt.

De øvrige ændringsforslag stemmer vi imod.

Grethe Fenger Møller (KF):

Der er stillet et stort antal ændringsforslag til dette lovforslag. Jeg skal oplyse, at vi fra det konservative folkepartis side kan stemme for de ændringsforslag, vi har stillet sammen med venstre.

Den første gruppe af vore ændringsforslag drejer sig som bekendt om, at vi ønsker, at beregningsgrundlaget for dagpengene skal reguleres én gang om året. Vi mener, at dette forslag er meget bedre end det forslag, som regeringen er kommet med, og vi mener, at vi på denne måde får en bedre sammenhæng mellem dagpengenes størrelse og lønudviklingen i det almindelige samfund.

Vort ændringsforslag nr. 36 har vi begrundet med, at vi ikke ønsker at medvirke til at gennemføre lovgivning, som har tilbagevirkende kraft. Derfor har vi foreslået et ændret ikrafttrædelsestidspunkt.

Vi overvejede egentlig, om vi skulle stille yderligere ændringsforslag i forbindelse med dette lovforslag. Men vi er klar over, at der er dele af dette lovforslag, som er af stærkt

[Grethe Fenger Møller]

hastende karakter, og som det er nødvendigt at gennemføre så hurtigt som muligt. Derfor vil vi henholde os til, at vi ved tidligere ændringer af loven og i forbindelse med finanslovsforslaget for 1981 har fremsat en række forslag til ændring af loven, som vil medføre væsentlige besparelser i statens udgifter. Vi vil arbejde for at få gennemført disse besparelser i indeværende folketingssamling, men vi har altså af hensyn til lovsforslagets hastende karakter afstået fra at fremsætte forslag om dem i denne sammenhæng.

Lawaetz (FP):

Hr. Kaj Poulsen siger, der er stillet nogle overbudsforslag til højre og til venstre. Jeg vil gøre opmærksom på, at der er stillet nogle nøgterne ændringsforslag i midten af fremskridtspartiet. Dem vil vi selvfølgelig anbefale. De går nærmest ud på at tage det skadelige ud af lovsforslaget. Det er jo arbejdsministerens speciale at blande mange ting sammen. Det har vi talt om før. Arbejdsministeren har medtaget vort forslag om ophævelse af § 85 a, som jo bliver vedtaget, hvis dette lovsforslag bliver vedtaget.

Vi vil gerne støtte venstres og konservatives ændringsforslag ud fra den enkle motiveering, at de betyder en besparelse, og det må vist være rigtigt i øjeblikket.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Socialistisk folkeparti har stillet en række ændringsforslag, som indebærer forbedringer af dette lovsforslag. Det var vist noget af det, hr. Kaj Poulsen kaldte overbudsforslag til venstre. Jeg skal omtale nogle af dem og i øvrigt sige til hr. Kaj Poulsen, at det er meget svært ikke at komme med overbudsforslag i øjeblikket, når man kommer med sådan et lovsforslag som dette.

Vi ønsker, at maksimumsdagpengene hæves, således at de grupper, der ligger på maksimumsdagpengene i dag og derfor kun får ca. 50-60 pct. dækning af tidligere løn, vil nå op i nærheden af 75-80 pct. Samtidig ønsker vi 100 pct. dækning for de lavest lønnede og dem, der ligger deromkring. Det er ikke rimeligt, at det er de ledige, der skal betale krisen. De er ikke selv skyld i, at de er arbejdsløse.

Vi har stillet ændringsforslag om at bibeholde ½ års medlemskab, før man opnår ret

til dagpengene, samt et ændringsforslag, der fastholder de nyuddannedes ret til dagpenge. Hermed opfyldes ikke alene ønsket om at bibeholde forbedringer for de berørte - selv om det selvfølgelig er det, der er det væsentlige - det betyder også, at kommunerne ikke får overladt nogle udgifter, som de end ikke er blevet spurgt om de kunne påtage sig.

Da kommunerne er pålagt nogle spare rammer, der reelt betyder, at børnepasningsbehovet ikke kan opfyldes inden for overskuelig fremtid, er der stillet ændringsforslag, der borteliminerer børnepasningscirkulæret. Arbejdsministerens begrundelse for at indføre det i sin tid er efter min mening bortfaldet i og med, at kommunerne har fået lagt disse sparerammer på sig. Det har også vist sig, at en del kommuner og amter har vist sig højst uvillige til at opfylde kravet om frigørelsesattester. Derfor har vi stillet ændringsforslag, der borteliminerer det.

Med hensyn til § 85 a, helligdagsregler, sagde jeg ved førstebehandlingen, at det har vist sig, at den ikke var nem at administrere i praksis, og det indrømmer jeg stadig væk den ikke er. Jeg synes dog ikke, der er nogen grund til at lade den bortfalde helt. Derfor har vi stillet et ændringsforslag, som bløder den op, sådan at de mennesker, som ikke har kunnet få det arbejde, de plejer at have op til jule- og påskedagene, falder uden for denne helligdagsregel. Jeg mener, det er en rimelig opløsning. I øvrigt fastholder vi, at arbejdsgiverne skal betale de 40 timer.

Vort sidste ændringsforslag går ud på at forhindre lovgivning med tilbagevirkende kraft, altså en ikrafttrædelse ved lovsforslagets fremsættelse. Skulle det ske, at ændringsforslaget ikke bliver vedtaget, stemmer socialistisk folkeparti på det af venstre og konservative stillede ændringsforslag om samme emne, da vi heri er enige.

Vi kan ikke stemme for de øvrige ændringsforslag stillet af venstre, konservative og fremskridtspartiet, da de alle betyder en forringelse af dagpengeloven.

Vi kan stemme for enkelte af VS' ændringsforslag, f.eks. om afskaffelse af 26 ugers reglen, men vi må stemme imod ændringsforslaget om 100 pct. dækning uden loft overhovedet. I vort eget forslag er der et maksimum.

Vi kan heller ikke stemme for ændringsforslaget om, at de unge skal gå direkte fra

[Lilli Gyldenkilde]

folkeskolen og over på dagpengesystemet. Det er ikke meningsfyldt for en 16-årig at gå direkte over på dagpenge. Det tilskynder ikke til en uddannelse, og det tilskynder heller ikke til, at vi får en ordentlig uddannelsesstøtte og en ordentlig ungdomsydelse. Det må være sådanne krav, vi skal stille.

I øvrigt er vi i socialistisk folkeparti bange for, at det ender med, at vi får en A-kasselov, som ligner bistandsloven for meget, idet dette vil tilskynde borgerlige kræfter, som allerede arbejder for det, til at lave et enstrengt system, hvilket vil gå ud over fagforeningerne.

Under det udvalgsarbejde, vi har været inde i, er det klart kommet frem, at det, der kaldes forbedringer både af socialdemokratiet og af LO, svarer til at gøre en hel skade halvt god igen, idet man lapper på decemberforliget. Det er tydeligt bevist i de tal, vi har fået frem, at de ledige får en dårligere dækning efter lovforslaget her, end de ville have haft, hvis vi var gået tilbage til reglerne fra før december 1979. Derfor har vi også et ændringsforslag, der går på dette punkt.

Bolvig (RV):

Det er altid pinagtigt at stramme eller skære ned og særlig pinagtigt, når det drejer sig om de svageste og mest udsatte grupper som f.eks. folk, der trues af ledighed. Jeg mener, ministeren har fundet en forsvarlig, afbalanceret stramning, der da også kritiseres hårdt fra både højre og venstre side i salen.

For det radikale venstre har det været væsentligt, at vi har fastholdt vort hidtidige dagpengeniveau. Derfor vil vi stemme imod de af venstre, konservative, fremskridtspartiet, SF og VS stillede ændringsforslag.

Kurt Hansen (VS):

Udvalgsarbejdet har bekræftet os i de væreste anelser, vi havde i forbindelse med førstebehandlingen. Det, der skulle være sukkeret for at få pillen til at glide nemmere ned, nemlig ordningen vedrørende feriedagpenge, er jo i altovervejende grad noget, som kommer de selvstændige erhvervsdrivendes A-kassemedlemmer til gode. Vi kan kun se, at det får reel betydning for lønarbejdere, der året i forvejen har været på kursus, højskole el. lign. En meget, meget stor del af de 25 mill. kr., som man regner med at ændringen

vil komme til at koste, vil for os at se gå til de selvstændige erhvervsdrivende, som vi mener skal ud af arbejdsløshedskasserne. De hører ikke hjemme dér. De kan selv forsikre sig eller i øvrigt gøre, hvad de vil.

Der har været rejst et spørgsmål om lønnen til de unge på beskæftigelsesarbejder med udgangspunkt i bemærkningerne til lovforslaget. Der er klart i et af arbejdsministerens svar til udvalget lagt op til, at der vil ske en beskæring af den aflønning, som gives til de unge, der deltager i beskæftigelsesarbejder.

Arbejdsministeren fortalte os under førstebehandlingen, at han anslog merudgiften for det sociale system til at andrage omkring 100 mill. kr. Det viser sig, at socialministeriet har sagt, at det vil komme til at koste godt 200 mill. kr. Man skal altså have mange, mange flere ind i bistandssystemet og væk fra arbejdsløshedskasserne for at pynte på statistikken.

Vi har ligeledes fået en besvarelse fra arbejdsministeren, der går på, at med smidiggørelsen af arbejdsformidlingen – som man så smukt kalder det – vil det være muligt at overføre arbejdskraft fra én A-kasse til en anden A-kasses område, uden at der mangler arbejdskraft inden for den A-kasse, man overføres til. Det synes jeg igen understreger, at der er nogle farlige perspektiver her. Arbejdsministeren gav under førstebehandlingen det eksempel, at når man overhovedet ikke kunne få nogen skotøjsarbejdere et vist sted, så måtte man kunne finde andre folk. Jeg mener, det med al ønskelig tydelighed understreger, at det skal bruges mod de folk, der er vrangvillige, dem, der ikke lader sig flytte rundt sådan umiddelbart. Det skal bruges til at diskvalificere arbejdskraften, til at udhule lønnen osv.

Ophævelsen af § 85 a er jo et fælles forslag fra regeringen og fremskridtspartiet. På trods af, at man i ord fra arbejdsministerens side flere gange har fremhævet, at vi skal gribe ind over for det arbejdsgivermisbrug, som arbejdsministeren erkender der finder sted, åbner man altså mulighed for, at dette arbejdsgivermisbrug yderligere kan få en tak. Løseligt anslået har de ekstraudgifter, som arbejdsgiverne tidligere har kunnet påsmøre systemet i forbindelse med lukninger imellem jul og nytår, kostet 300–350 mill. kr. på årsbasis. Nu forestiller arbejdsministeren sig

[Kurt Hansen]

altså, at ved, at han laver en mundtlig aftale med arbejdsgiverne, kan man få reduceret dette arbejdsgivermisbrug til en 6-7 pct. af, hvad det var tidligere, nemlig til 25 mill. kr. Ingen tror naturligvis på det.

Derfor har vi også fremsat et ændringsforslag, der går på, at når en arbejdsgiver lukker, når en arbejdsgiver sender folk hjem, så må han naturligvis betale de ansatte den fulde løn. Det skal heller ikke være sådan, som arbejdsministeren lægger op til, at man fra arbejdsgiverside tvangsmæssigt kan lægge lønarbejdernes ferie, hvor det er økonomisk fordelagtigt for den pågældende virksomhed at gøre det.

Med hensyn til beregningsgrundlaget var der stor usikkerhed i forbindelse med førstebehandlingen, og det var en usikkerhed, der også indbefattede VS og mig selv. Denne usikkerhed kom bl. a. frem på baggrund af, at arbejdsministeren i sit lovforslag helt havde undladt i forbindelse med beregningsgrundlaget at redegøre for de økonomiske konsekvenser, der var af ændringen. Vi har i et svar på spørgsmål 40 fået at vide, at det for en arbejdsløs i en 5-årig periode - nu tager vi det som et eksempel; jeg ved godt, 26 ugers reglen gælder, osv. osv. - vil give en forskel på 28.600 kr. Den arbejdsløse vil altså få 28.600 kr. mindre i maksimale dagpenge efter det nye beregningsgrundlag i forhold til det, der var gældende indtil januar måned i år. Hvis vi anslår, at der alt i alt i en 5-årig periode vil være 100.000, der modtager den maksimale dagpengesats, er det en besparelse, der ligger på ca. 3 mia kr. Hvis vi regner med, at der det første år, altså i 1981, er 75.000, der får maksimal dagpengesats, i 1982 90.000, i 1983 100.000, i 1984 112.500 og i 1985 125.000, så ligger der bare ved ændringen af beregningsgrundlaget en besparelse eller en nedskæring over for de arbejdsløse, der netto overstiger de nedskæringer, der i øvrigt er indeholdt i lovforslaget.

Jeg vil godt bede ministeren om at bekræfte dette regneeksempel, som jeg har givet her. Det er selvfølgelig stillet op ud fra, at en del af den lønstigning, der sker på arbejdsmarkedet, og som skal danne baggrund for opreguleringerne af arbejdsløshedsunderstøttelsen, er baseret på dyrtidsreguleringen. Det er anslået til 40-45 pct.

Jeg vil godt bede ministeren om at komme op i forbindelse med andenbehandlingen og

bekræfte, at ud over de oplysninger, han har givet omkring nedskæringerne i lovforslaget, ligger der altså en nedskæring på ca. 3 mia kr. med udgangspunkt i det eksempel, som jeg har stillet op her.

Vi har stillet en række ændringsforslag, som går i den stik modsatte retning af det, regeringen har foreslået. Det er væk med 26 ugers reglen. Det er 100 pct. dækning. Det er, at arbejdsgiverne skal betale, når de sender folk hjem i forbindelse med helligdagslukninger. Det er, at de unge skal have meget nemmere ved at komme ind i arbejdsløsheds-kasserne, bl. a. derved, at de direkte fra en endt folkeskoleuddannelse eller fra en endt gymnasietid kan gå ind i arbejdsløsheds-kasserne. Det er et af de centrale krav, som arbejdsløshedsgrupperne under Faglig Ungdom har stillet op. Dette være sagt ikke mindst til orientering for SF. Det er et krav, der er rejst i arbejderungdommen, som vi har fremsat her i ændringsforslaget.

SFs ordfører sagde, at man ikke kunne stemme for VS' ændringsforslag om den 100 pct.s dækning, fordi der ikke er noget loft over. Jo, der er et loft over. Loftet er på gennemsnittet af, hvad der er tjent inden for den faglige kasse på landsplan. Det er loftet. I forhold til, hvad man har tjent tidligere, er der nogle, der får overdækning, og nogle, der får tilsvarende underdækning. Det er selvfølgelig ikke rigtigt, når SF siger, at der ikke er noget loft. Vi har klart sagt, at en morakker, der sprænger den individuelle akkord, ikke skal præmieres for dette i arbejdsløsheds-situationen.

Vi vil ikke være fornærmede på samme måde som SF og sige, at vi ikke kan stemme for jeres ændringsforslag om den 100 pct.s regulering, fordi det er en smule anderledes end vores. Kommer jeres ændringsforslag til afstemning først, vil vi undlade at stemme. Hvis vores ændringsforslag bliver stemt ned og jeres kommer til afstemning bagefter, så vil vi naturligvis stemme for det, da vi synes, det er bedre end den ordning, der gælder. Vi regnede med, at noget tilsvarende gjorde sig gældende for jer.

Mølgaard (DR):

Under førstebehandlingen af dette lovforslag blev det tilkendegivet fra retsforbundets gruppes side, at vi var yderst beherskede, ja,

[Mølgaard]

man kunne måske endog sige direkte kølige over for firepartiforligets eller den socialdemokratiske regerings strammingsforslag vedrørende arbejdsløshedsunderstøttelsen. Vi afviser for så vidt ikke, at der på enkelte områder kunne være rimelighed i at foretage en vis stramning, hvis det skabte en større lighed og lige ret for forskellige borgergrupper. Men det er vores bestemte opfattelse, at det i det væsentlige ikke er det, der er tale om med de ændringer, regeringen her har foreslået. Vi finder, at disse stramninger rummer en god portion vilkårligheder, og dem vender vi os naturligvis imod.

Der er fremsat ændringsforslag fra forskellige side, som efter vor opfattelse vil forbedre lovforslaget en smule, og i det omfang, hvori det er vort indtryk, vil vi naturligvis støtte disse ændringsforslag. Uden at remse samtlige ændringsforslag og vor stilling til dem op skal jeg fremdrage nogle af de væsentlige problemstillinger.

For så vidt angår arbejdsformidlingens udgifter anerkender retsforbundet det princip, som et ændringsforslag slår til lyd for, nemlig at det må være statens udgifter.

Vi vil støtte den lige adgang til dagpenge-systemet straks, også for nyuddannede i videste forstand, idet vi ellers nok synes, at privilegiet falder lidt for vilkårligt.

Vi vil også støtte bestræbelsen for at fastholde alene et halvt års og ikke et helt års medlemskab som forudsætningen for at kunne oppebære understøttelse.

Vi er tilhængere af relativt hyppige reguleringer af satserne og finder, at konkret er det værd at holde fast på den nuværende regulering i overensstemmelse med lønudviklingen – i øvrigt hvert halve år og ikke kun én gang om året, som et ændringsforslag lægger op til. Det ville jo automatisk indebære, at man i løbet af året gav en forskellig procentdel som understøttelse eller erstatning til den, der er ramt af arbejdsløshed, hvilket vi ikke ser nogen som helst principiel begrundelse for – i hvert fald ikke en rigtig begrundelse for.

26 ugers reglens afskaffelse i den nuværende situation, hvor det decideret er sådan, at arbejdsløsheden har et betydeligt omfang, kan vi godt tilslutte os, idet vi dog samtidig vil bemærke, at vi til gengæld ønsker vægringsbestemmelserne administreret relativt stramt.

Feriesystemet for arbejdsløshedsunderstøttelsesmodtagere finder vi ret så kinesisk og ufornuftigt, hvorfor vi vil støtte ændringsforslaget på det punkt.

Vi vil støtte bestræbelserne for, at sanktionerne over for arbejdsgivere, der lukker omkring juletid eller højtider i øvrigt, ikke kommer til at hindre løsarbejderbeskæftigelse.

Vi er i øvrigt tilhængere af, at der ikke sker en retsfortabelse inden for dette område, hvis indsigelser ikke er gjort inden 4 uger efter episoden, og støtter de to ændringsforslag, der er fremsat på det område, ligesom vi støtter ændringsforslaget om at hindre lovgivning med tilbagevirkende kraft.

For retsforbundet er det væsentligt at holde fast på, at arbejdsløsheden er en uheldig følge af en forkert økonomisk politik, en forkert valutapolitik, en forkert regeringspolitik i det hele taget, men ikke en følge af arbejdsløshedsunderstøttelsessystemet som sådant. Den store omkostning til arbejdsløshedsunderstøttelsen er ikke en følge af, at der i et væsentligt omfang er arbejdsvægring fra arbejdstagerside. Der er et væsentligt problem med overhovedet at anvise konkret beskæftigelse til de pågældende.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Jeg vil gerne sige folketingets arbejdsmarkedsudvalg tak for det arbejde, man har udført med lovforslaget. Jeg synes, der er gjort et virkelig godt stykke arbejde.

Jeg vil navnlig gerne fremhæve et enkelt punkt, som spillede en meget stor rolle ved førstebehandlingen, men som ikke er indgået i – så vidt jeg hørte i hvert fald – nogen af ordførernes indlæg her ved andenbehandlingen. Det er spørgsmålet om de værnepligtige. Udvalgets undersøgelser sammen med os og forsvarsministeriet har vist, at det problem, der kan være omkring de værnepligtige, vedrører en meget lille gruppe, men fordi gruppen er lille, er der ingen grund til at se væk fra dens problemer. Jeg har derfor givet arbejdsmarkedsudvalget det løfte, som jeg gerne vil gentage her i folketingssalen, at arbejdsformidlingen vil støtte og udfolde særlige anstrengelser over for den gruppe af værnepligtige, der er arbejdssøgende efter hjemsendelsen, og som ikke har haft mulighed for at indmelde sig i en arbejdsløshedskasse, før de indkaldtes. Jeg mener, vi skylder de vær-

[Arbejdsministeren]

nepligtige dette hensyn, og det synes jeg har været et godt resultat af udvalgsarbejdet.

Jeg skal derudover ikke gøre mange bemærkninger, for vi havde en indgående debat ved førstebehandlingen, men kun sige en enkelt ting. Når fru Lilli Gyldenkilde undrer sig over, at hr. Kaj Poulsen kalder hendes forslag overbudsforslag, og siger, at i forhold til det meget beskedne forslag, der ligger her, må jo ethvert forslag tage sig ud som overbud, så synes jeg, fru Lilli Gyldenkilde udviser en meget stor beskedenhed. Ud fra et løseligt skøn vil jeg tro, at fru Lilli Gyldenkil- des ændringsforslag koster 4-5 mia kr. og hr. Kurt Hansens ændringsforslag koster ca. 10 mia kr. Det kunne være interessant engang at få lavet en hvidbog, hvor man gjorde alle de milliarder af kroner, der optræder i forskellige ændringsforslag fra de to partiers side, op og prøvede at lægge tallene sammen og se, hvordan landets samfundsøkonomiske situation så ud, hvordan skattetrykket var, hvis alle disse forslag, man sikkert i den bedste hensigt stiller, rent faktisk blev gennemført.

Jeg kan på regeringens vegne sige tak for behandlingen af forslaget. Vi kan ikke anbefale de stillede ændringsforslag.

Hans Jørgen Holm (V):

Jeg savnede i arbejdsministerens svar en kommentar til spørgsmålet om dokumentation for sammenhængen mellem dagpenge- satserne og lønudviklingen. Derfor vil jeg godt vide, om ministeren er villig til at bede det økonomiske råds formandskab om at undersøge problemet, så vi kan få noget mere konkret på bordet end løse avispåstande.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Arbejdsministerens bemærkninger, bl.a. løftet om at hjælpe de værnepligtige og - går jeg ud fra - de civile værnepligtige, kalder mig herop. Jeg synes ærlig talt, når problemet ikke har et større omfang, end det har, at det så var rimeligt, at man havde taget den gruppe ud. Jeg spurgte direkte ministeren via et spørgsmål i udvalget, om den gruppe dog ikke kunne tages ud, men det kunne den ikke. Jeg synes godt nok, at det er lidt skrappt, når det drejer sig om så få mennesker, som det fremgår af svaret i alt fald, at de ikke kunne have været taget ud.

Med hensyn til overbud siger ministeren, at det drejer sig om 4-5 mia kr. Jeg må tilstå, at jeg har ikke noget konkret tal på det, for der har ikke været tid til at gennemregne det. Men til gengæld må jeg jo så sige, at det er, hvad man tager fra lønarbejderne, fordi de ufrivilligt bliver arbejdsløse. Det er altså, hvad de må mangle, det er altså, hvad de selv må betale, fordi vi ikke er i stand til her i samfundet at give dem arbejde, hr. minister.

Må jeg også sige, når ministeren taler om overbud og går herop på hr. Kaj Poulsens vegne og taler om mit svar til hr. Kaj Poulsen, at hvis jeg skulle tale om overbud, skulle det være noget helt andet, jeg skulle tale om. Hvad er der ikke taget af penge fra lønarbejderne inden for disse kriseår? Her behøver jeg vist blot at nævne de indefrosne dyrtidsportioner og andre dyrtidsportioner, som man direkte har taget ud af systemet. Hvem har haft gavn af det? Det har bestemt ikke lønarbejderne. Det er rimeligt, at man har et ordentligt dagpengesystem, når samfundet ikke er i stand til at skaffe arbejde. Derfor synes vi, det var rimeligt, at vi fik lavet en ordentlig A-kasselov. Det er baggrunden for, at vi har stillet disse forslag, og jeg vil fastholde det ønske stadig væk, at de vil blive vedtaget.

Kurt Hansen (VS):

Nu trak arbejdsministeren de værnepligtige frem her under andenbehandlingen. Jeg vil godt sige også i forbindelse med den diskussion, som jeg har ført med arbejdsministeren her og i pressen, at der er ingen som helst saglige undersøgelser, som giver en rimelig vurdering af antallet af værnepligtige, der ved hjemsendelsen kommer i klemme. Det er klart blevet fortalt os i arbejdsmarkedsudvalget af en deputation fra de værnepligtiges forretningsudvalg, at den omtalte undersøgelse omhandlede helt andre problemstillinger og på ingen måde kunne betragtes som relevant i forbindelse med at underbygge nogle synspunkter om, at det maksimalt var 500, der kom i klemme. Det har hr. Kaj Poulsen og arbejdsministeren fået at vide af de værnepligtige, hvis de ikke helt har glemt det.

Så bad jeg arbejdsministeren om at bekræfte, at ændringen af beregningsgrundlaget, som foreslås indført, ville, hvis vi tog et

[Kurt Hansen]

gennemsnitsniveau i de næste fem år på 100.000, der fik udbetalt den maksimale dagpengesats, betyde en nettobesparelse på omkring 3 mia kr. i forhold til, hvad der var gældende indtil januar måned i år. Arbejdsministeren ryster på hovedet. Så vil jeg gerne bede arbejdsministeren med udgangspunkt i de regneeksempler, der er stillet op i spørgsmål til ham i forbindelse med udvalgsarbejdet, og de svar, han har givet på disse spørgsmål til tredjebehandlingen, forklare, hvor meget det ville betyde i nettobesparelse eller nedskæring vedrørende det eksempel, jeg har nævnt her. Jeg vil også godt spørge arbejdsministeren, om vi kan få dette på et papir i udvalget, når arbejdsministeren på ingen måde har gjort sig den ulejlighed at nedfælde i forslaget, hvad de økonomiske besparelser af ændringen af beregningsgrundlaget vil være. Efter hvad jeg kan regne ud med en almindelig lommeregner, betyder det rent faktisk, at ændringen af beregningsgrundlaget giver en større nettobesparelse end de besparelser og nedskæringer, der ligger i hele det øvrige forslag, hvis vi tager det over en 5 års periode.

Arbejdsministeren har også talt om overbud og forsøgt at fremstille sit eget forslag som rimeligt afbalanceret, nøgternt, hvor vi skal bekæmpe misbrug. Ja men det handler jo ikke en døjt om at bekæmpe misbrug. Det handler simpelt hen om at opfylde noget i regeringens redegørelse om, at man skal skære ned. Det står jo i den seneste redegørelse, vi har fået. Der skal skæres ned, det er renlivet klassepolitik. Det har intet at gøre med at stoppe misbrug. Det har tværtimod i forslaget åbnet for yderligere misbrug af dagpengene netop fra arbejdsgiverside.

Jeg nåede ikke helt i sidste omgang at få kommenteret alle de ændringsforslag, jeg gerne ville. Ændringsforslaget fra de konservative om ændret ikrafttrædelsestidspunkt kan vi stemme for, ikke fordi vi synes, at ændringen fra de 6 til 12 måneder bliver mere rimelig, fordi det træder i kraft på et senere tidspunkt, men simpelt hen for at de, der har meldt sig ind i en A-kasse fra forslagens fremsættelsestidspunkt og så til nu, ikke skal komme i klemme. Jeg synes ikke, at ændringen fra de 6 til 12 måneder er spor mere rimelig. Det er simpelt hen en helt pragmatisk holdning, vi indtager i denne forbindelse.

Vi kan også stemme for et enkelt ændringsforslag fra fremskridtspartiet, der går ud på, at man ophæver de begrænsninger, der ligger i anke- og klagemulighederne i forbindelse med, at man fratages arbejdsløshedsunderstøttelsen. Der er det jo sådan, at man skal reagere inden for de 4 uger. Det synes vi egentlig er urimeligt: at brugerne, der er blevet frataget arbejdsløshedsunderstøttelse, skal have en så kort tidsfrist. Det mener vi skal fjernes.

Disse ændringsforslag fra borgerlige partier vil vi kunne stemme for.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

En bemærkning til hr. Hans Jørgen Holm: jeg tror, hr. Hans Jørgen Holm vil medgive mig, hvis han tænker nærmere over det, at det er meget vanskeligt at gennemføre en empirisk undersøgelse af dette spørgsmål. Hr. Hans Jørgen Holm har rejst spørgsmålet om sammenhæng mellem dagpengesatsens højde og regulering og lønudviklingen på arbejdsmarkedet. Jeg tror, uanset om man spørger det økonomiske råd, Dansk Arbejdsgiverforening eller i al beskedenhed arbejdsministeriet om dette, at så vil det i meget høj grad bero på vurderinger. Men jeg vil da meget gerne i folketingets arbejdsmarkedsudvalg diskutere dette spørgsmål videre, og hvis der kan indhentes supplerende oplysninger, må vi selvfølgelig alle være interesserede i, at disse fremskaffes.

Så vil jeg gerne sige til hr. Kurt Hansen, at han ikke kan få svar på det spørgsmål, han stiller om tallene. Det, jeg har svaret i udvalget, og som både hr. Kurt Hansen og fru Lilli Gyldenkilde har refereret, er ikke en besvarelse af, hvor stor besparelse der er over en 5-årig periode. Det er alene et regneeksempel baseret på bestemte forudsætninger om pris- og lønudviklingen. Hvis prisudviklingen former sig anderledes i eksemplet, hvis prisudviklingen er stærkere eksempelvis end lønudviklingen, så ser billedet selvfølgelig modsat ud. Så er den regulering, der her er foreslået, bedre end den tidligere, set ud fra de arbejdsløses synspunkt. Hvis derimod der er balance mellem pris- og lønudvikling, så er denne ordning fuldstændig neutral i forhold til den tidligere ordning. Derfor er det umuligt uden at kende den fremtidige inflations- og lønstigningstakt at give et svar på det spørgsmål, som hr. Kurt Hansen stil-

[Arbejdsministeren]

ler. Hr. Kurt Hansen kan foretage alle de beregninger på sin lommeregner og forudsætte prisstigninger på 0 pct. og lønstigninger på 40 pct., og så vil han finde ud af, at vi ved dette forslag måske har sparet 20 mia kr., og han kan vende det om, men det er fuldstændig umuligt at besvare spørgsmålet, og det er derfor ikke af ond vilje, men simpelt hen fordi det er så besværligt at svare på det spørgsmål, hr. Kurt Hansen har stillet, at jeg ikke tog ordet i første omgang til netop dette spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Kurt Hansen (VS):

Jeg har netop undladt at stille nogle urealistiske forventninger op omkring pris- og lønudvikling, men alene baseret det på, hvordan det har været i de seneste år. Det nye beregningsgrundlag vil over en 5-årig periode med den hidtidige løn- og prisudvikling svare til en besparelse over en 5-årig periode på 3 mia kr.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes, idet 21 stemte for, 120 imod; 6 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2 betragtedes som

bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 1.

Ændringsforslag nr. 3

forkastedes, idet 9 stemte for, 140 imod.

Ændringsforslag nr. 14

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 10

forkastedes, idet 6 stemte for, 143 imod.

Ændringsforslag nr. 5

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 6

forkastedes, idet 16 stemte for, 133 imod.

Ændringsforslag nr. 4, 12, 33 og 34

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 8

forkastedes, idet 57 stemte for, 92 imod.

Ændringsforslag nr. 7 og 9

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 11

forkastedes, idet 16 stemte for, 133 imod.

Ændringsforslag nr. 13

forkastedes, idet 19 stemte for, 130 imod.

Ændringsforslag nr. 32 og 35 betragtedes som

bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 13.

Ændringsforslag nr. 16

forkastedes, idet 19 stemte for, 131 imod.

Ændringsforslag nr. 15

forkastedes, idet 20 stemte for, 131 imod.

Ændringsforslag nr. 37 betragtedes som

bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 15.

Ændringsforslag nr. 17

forkastedes, idet 20 stemte for, 131 imod.

Ændringsforslag nr. 23

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 24

forkastedes, idet 23 stemte for, 127 imod.

Ændringsforslag nr. 18-20 betragtedes som

bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 24.

Ændringsforslag nr. 21

forkastedes, idet 16 stemte for, 139 imod.

Ændringsforslag nr. 22

forkastedes, idet 16 stemte for, 140 imod.

Ændringsforslag nr. 25

forkastedes, idet 23 stemte for, 133 imod.

Ændringsforslag nr. 26
forkastedes, idet 23 stemte for, 132 imod.

Ændringsforslag nr. 27
forkastedes, idet 6 stemte for, 140 imod; 10
stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 28
forkastedes, idet 14 stemte for, 136 imod; 6
stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 29
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 30
forkastedes, idet 29 stemte for, 127 imod.

Ændringsforslag nr. 31
forkastedes uden afstemning.

§ 1
vedtoges uden afstemning.

§ 2
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 36
forkastedes, idet 75 stemte for, 83 imod.

(*Tiltråb* (Steen Folke): Undskyld, hr. for-
mand, er det tilladt at stemme både for og
imod? Det var der et medlem der gjorde).

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Stemmetællerne oplyser, at i det eneste
tilfælde, hvor der kunne være tvivl, er det
pågældende medlem kun talt med én gang.

§§ 3 og 4
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behand-
ling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til
tredje behandling uden fornyet udvalgsbe-
handling. Hvis ingen gør indsigelse mod det-
te forslag, betragter jeg det som vedtaget.
(Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) *Anden behandling af:*

*Forslag til lov om ændring af lov om ind-
købsforeninger for mindre jordbrugere.*

(Lovforslag nr. L 23. Fremsat 10/10 80.
Første behandling 15/10 80. Betænkning
12/11 80).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betæn-
ningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet
ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforsla-
get og spørgsmålet om lovforslagets overgang
til tredje behandling sattes til forhandling
under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslaget, § 1, således ændret, og
§ 2
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behand-
ling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til
tredje behandling uden fornyet udvalgsbe-
handling. Hvis ingen gør indsigelse mod det-
te forslag, betragter jeg det som vedtaget.
(Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) *Første behandling af:*

*Forslag til lov om opfyldelse af grundlovens
§ 75.*

[Af Glistrup (FP) m.fl.]

(Lovforslag nr. L 52. Fremsat 29/10 80).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Svend Auken):